

Het fenomeen indoor skatepark

Sinds ca. 1995-2000 is er in Nederland een ontwikkeling aan de gang waarin her en der indoor skateparken opgericht worden.

In eerste instantie gebeurde dit in leegstaande loodsen waar met weinig middelen wat obstakels werden neergezet door 'oudere' skateboarders zodat ze ook in de koude natte wintermaanden konden 'rollen'. Met wat geluk en doorzettingsvermogen bleven sommige van deze locaties jaren in gebruik en konden zelfs een mooi en kwalitatief goed park worden, eventueel met gedoogsteun van hun omgeving.

Vanuit die constructies, meestal door al jaren bestaande vriendennetwerken, ontstonden in diverse steden georganiseerde 'clubs' en begon men zich ook richting politiek mondig te maken.

Uit die beweging is vrijwel elk groter skatepark in Nederland ontstaan en sinds ca. 2000 op zijn huidige locatie terechtgekomen.

Functie indoor skatepark

Zoals hierboven al geschreven, indoor skateparken zijn o.a. bedoeld om skaters in de winter of op regenachtige dagen onderdak te bieden. Maar er is natuurlijk meer.

De core-business van een indoor skatepark is het bieden van 'sportief-sociaal' onderdak aan kinderen van 6 tot 14 jaar. Dat is tevens de rechtvaardiging voor de grote bedragen waarmee menig skatepark tot stand komt.

Skate-, bmx-, inline-, stepjes-lessen, clinics voor scholen, kinderfeestjes en zelfs officiële naschoolse opvang zijn kernactiviteiten voor vrijwel elk skatepark.

Daarnaast bieden vooral skateparken die 'in de bewoonde wereld' gelegen zijn (dus niet op winderige verlaten industrieterreinen) kinderen in de buurt de mogelijkheid om gelijk uit school te gaan skaten. Dit ontlast ouders en verbetert de zelfstandigheid van kinderen.

Een goed ingericht skatepark is echter nog veel meer... het functioneert als trefpunt voor de kinderen die inmiddels op de middelbare school zitten als 'hangplek' om te 'chillen' met vrienden op dagen dat ze bijvoorbeeld van hun ouders niet mogen 'streetsen'.

De (over)beschermende rol van ouders is een belangrijke factor in het ontstaan van een markt voor skateparken en die bescherming neemt over het algemeen pas langzaam af vanaf de dag dat de middelbare school begint. Het skatepark is een 'veilige plek' en wordt door ouders ingezet als een soort tussenstation in het geven van bewegingsvrijheid.

Een skatepark is tevens een serieuze trainingsplek voor de gevorderde skater, men komt er om technieken aan te scherpen, honderden keren te herhalen, variaties te oefenen. Skaters leren tricks in het park om die later te kunnen gebruiken op straat.

Dan is er natuurlijk nog de oudere skater. De skater die er op zijn of haar 25^e achter komt dat het allemaal niet meer zo makkelijk is om tijd vrij te maken voor streetskaten, die de blessures beu zijn en die gewoon een paar uur op hun plank willen staan ter ontspanning. Of de volwassen bmx'er die na 3 dagen op kantoor gewoon even door de lucht wil vliegen, even de adrenaline wil voelen. Ook

die categorie vind een plek in het skatepark.

Maar inmiddels gaat het ook om moeders die een setje rolschaatsen kopen en behangen met beschermingsmateriaal skateparken onveilig komen maken. ..

Bovenstaande combinatie van skatehal gebruikers is tevens een van de meest unieke kanten van (vooral) het skateboarden. Het is een enorm 'inclusive' activiteit. Er bestaan eigenlijk geen leeftijdsverschillen, men waardeert elkaar om het skaten, om de tricks die je probeert, de style waarmee je rijdt. Soms zie je een 12 jarige iets uitleggen aan een volwassen man van 30. Een skater is een skater, een bmx'er een bmx'er. Of je nu 8 jaar of 45 bent maakt niet uit.

Skateparken zijn een ontmoetingsplek voor vele 'urban' activiteiten, denk bijvoorbeeld ook aan freerunning of streetdance. Vele (jeugd)activiteiten liggen in het verlengde van de straatcultuur en kunnen een plekje hebben binnen de activiteiten die vanuit een skatepark worden georganiseerd.

De Arnhemse Paradox

Arnhem heeft geen enkel (buiten)skatepark en heeft tóch een van de grootste skatescenes van Nederland, hoe zit dat?

Arnhem is een stad met fanatieke straatskaters, street is alles.

Natuurlijk heeft Arnhem in de ogen van de gemeente wél skateparkjes.... Maar ga daar kijken en je ziet er geen (serieuze) skaters. Dat wat er is is van slechte kwaliteit, extreem beperkt in mogelijkheden en vooral klein. En... ze liggen op de verkeerde plek!

Arnhem, o.a. door haar bijzondere heuvelachtigheid, heeft een behoorlijk aantal fantastische 'spots' waardoor de Arnhemse skater al 25 jaar lang een traditie hooghoud van rondhangen in de stad met groepen van 5 tot 25 skaters bij elkaar. Objecten om het stadhuis, de trappen bij het Paleis van Justitie, het WTC en sinds 2 jaar de duurste skatebaan van Nederland, het Centraal Station.

Geen skatepark, wel skaters. Maar toch ook weer niet.

De skaters die in Arnhem rondrijden zijn veelal ouder. Pas als kinderen een jaar of 14 zijn mogen ze van hun ouders 'naar de stad' en worden opgenomen in een 'scene' die bestaat uit losse vriendengroepjes van 16 jarigen, 20 jarigen, 24 jarigen en een aantal skaters van de echte 'ouwe lullen' garde. Skateboarden doe je in je eentje met z'n allen, er is geen sprake van een georganiseerde Arnhemse skatersclub.

Vanwege de grote hoeveelheid MBO opleidingen in Arnhem is er een constante influx van relatief jonge skaters uit naburige gemeenten die moeiteloos opgaan in de groep straatskaters. Ze skaten voor de hobby, het in de buurt van elkaar zijn als 'wij skaters' is vaak het hoogste doel. Schaduwkant daarvan is dat veel, de meesten zelfs, na hun studie of middelbare school als ze rond de 20 jaar oud zijn Arnhem weer verlaten voor vervolgonderwijs of werk.

Wellicht is dat een reden voor de paradox van enerzijds veel skaters en anderzijds weinig georganiseerde lange termijn samenwerking om tot bijvoorbeeld een goed skatepark te komen.

De kinderen

Het grote vergeten gat in dit alles zijn de jonge kinderen, kinderen van 4 tot 14 jaar, want zij kunnen nergens heen. Zij zijn binnen een structuurvisie eigenlijk de kerngroep waar de aandacht naartoe zou moeten gaan.

Er worden ellenlange rapporten geschreven en kapitalen uitgegeven aan werkgroepen; over jeugdsportparticipatie, beweging, obesitas, buiten spelen, sociale ontwikkeling, integratie en noem maar op.

In zijn algemeenheid mag je stellen dat kinderen tegenwoordig nauwelijks meer buiten spelen. Ouders kiezen in steeds toenemende mate voor een gecontroleerde omgeving waarin hun kind(eren) spelen en sporten. Kinderen worden overal naartoe gebracht, ook alleen op de fiets ergens naartoe – al is het om de hoek – is er nauwelijks bij. Bijna alles gebeurt dus onder supervisie en georganiseerd, van naschoolse opvang tot voetbal- en judovereniging.

Dit is een van de redenen achter ongebruikte skateparkjes in de buurt, leegstaande voetbalkooien, ongebruikte basketballveldjes. Tenzij iemand er een evenement organiseert of anderszins een oogje in het zeil houdt, controle dus, gaan of mogen jonge kinderen er niet naartoe.

Indoor skateparken zijn een van de weinige voorzieningen waar jongere kinderen een soort van vrij maar toch gecontroleerd, individueel maar toch samen, gewoon ‘ bezig’ kunnen zijn. Dat bereik je voor die categorie nooit op een buitenpark.

De Politiek

Overall in Nederland zijn binnen (en buiten) skateparken tot stand gekomen doordat veelal oudere skaters en bmx'ers gingen samenwerken en probeerden in contact te komen met gemeente en politieke partijen. Elke ontwikkeling valt of staat bij samenwerking.

Wellicht is de in Arnhem ontstane (extreme) cultuur van ‘straat is alles’ in combinatie met een voortdurende uitstroom van leidende figuren binnen de ‘scene’ er reden voor dat hier nooit zo’n samenwerkingsverband is ontstaan waarin men met lange adem de oprichting van een skatehal of groot buitenpark heeft nagestreefd.

Kijkend in de rest van Nederland kun je constateren dat skateparken werden gerealiseerd door groepen skaters die inmiddels 35-40 jaar oud zijn. Veelal heeft een stad 1 centrale spil, 1 persoon met vasthoudendheid en visie die jarenlang bezig blijft met een doel, geholpen door zijn/haar vriendenclub van ongeveer 5 personen. Zo zijn de skateparken in Nijmegen, Eindhoven, Breda, Tilburg, Amsterdam, Den Haag, Den Bosch, Utrecht, Groningen en ook Amsterdam ontstaan.

In Arnhem is die lobby naar politieke partijen of gemeenteraad er niet en dat heeft tot gevolg dat de gemeente de mogelijkheid heeft maar wat aan te rommelen met ‘urban sports’, er is geen structuur of visie. Elke ontwikkeling heeft zijn oorzaak in de geschiedenis, zo ook hier.

Slot

Dit document heeft een tweeledig doel; het bieden van een grove algemene schets van skateboarden/bmx/inline als 'urban' fenomeen maar vooral ook een poging in formeel contact te komen met 'de bestuurder' teneinde eindelijk, ook in Arnhem, tot een visie te komen hoe deze sportief-sociale activiteiten binnen deze gemeente vorm en plaats te geven.

Aanvulling ter inspiratie; het Malmö model

Sinds een jaar of 10 neemt de Zweedse stad Malmö een bijzondere plaats in binnen het skateboarden.

Voortkomend uit een 'doe het zelf' cultuur in de jaren 90 van de vorige eeuw begonnen skateboarders zich daar te organiseren en met zijn allen of in kleinere groepjes activiteiten te ontplooiën ten gunste van hun 'scene'. Ze gingen skatespots schoonhouden, onderhouden, verbeterden bestaande skatebaantjes, organiseerden events, maakten zelf skateboards, werden onderdeel van wijkverenigingen.

Uiteindelijk resulteerde dit in Bryggeriet, een overkoepelende organisatie voor alles dat met skateboarden te maken heeft. Inmiddels is het zelfs een unieke middelbare school waar skateboarden o.a. als stress-release een onderwijstool is.

Langzaam begon de stad Malmö, eerst een grauwe deels vervallen stad waar veel industrie was verdwenen, te vernieuwen en skateboarden en skateboarders maakten daar deel van uit.

Skateboarden, als uithangbord van 'urban culture', bouwde vertrouwen op tot op het punt dat nu overal eerste klas skatebanen zijn aangelegd, er een skate-industrie is ontstaan, er skatetourisme is en de gemeente dit min of meer gewoon over laat aan de skaters. Men vertrouwd gewoon op de deskundigheid van de gebruiker.

Gevolg na een jaar of 10 van deze ontwikkeling is dat ook vrijwel alle omliggende dorpen of stadjes fantastische skatefaciliteiten hebben die druk bezocht worden.

Bryggeriet heeft ook een indoor hal, maar die gaat op 1 Mei dicht en pas weer in Oktober open, zodat buiten skaten wordt gestimuleerd. Op de grootste skatebaan is dat hele buitenseizoen, net als in de winter in de indoorhal, begeleiding aanwezig.

Om 9 uur 's ochtends begint in de zomervakantie zelfs al de skateles, er zijn altijd 2 begeleiders aanwezig vanuit de Bryggeriet organisatie die gewoon betaald worden door de gemeente. Ouders brengen er hun kinderen en gaan gewoon naar hun werk. Op het skatepark is een eenvoudige kantine, de kinderen krijgen lunch, drinken, beschermingsmiddelen etc.

Prachtig.

Indoor Skateparken in Nederland

Skateland Rotterdam – 2000

ooit begonnen met de restanten van het EK skateboarden, dan weer wel dan weer niet gesubsidieerd, gevestigd in een oude Nestlé fabriek. Mede dankzij activiteiten buiten de hal en de stormachtige ontwikkeling van vooral kinderen met stepjes de laatste 5 jaar uitgegroeid tot een zeer succesvolle skatehal.

Area51 Eindhoven –2003-2005 / 2006-

begonnen in 2002 met de bouw van de MU-bowl in samenwerking met o.a. de TU Eindhoven eerst een plaats gevonden in oude hangar 2003-2005 en vanaf 2006 op Strijp-S waar het sindsdien (met vallen en opstaan) een hal heeft van 2800m².

Is in de eerste jaren met behoorlijk wat subsidie in de lucht gehouden maar kan nu, dankzij de ontwikkeling van het omliggende Strijp-S gebied, grotendeels eigen broek ophouden.

Skatepark Amsterdam 2003-2012 / 2017-

ooit naar de NDSM terreinen in Amsterdam Noord gehaald om de boel op dat terrein 'street-cred' te geven was het zeer succesvol en internationaal bekend en populair. Uiteindelijk na veel gedoe de hal moeten verlaten in december 2012 wegens beoogde 'nieuwe huurder' die nooit kwam. Hal staat sindsdien leeg. (!?)

Zomer 2017 opent er een nieuw Skatepark Amsterdam meer oostelijk in Noord. Zal grootste park van NL zijn met ruim 3000m², kosten ca. 1000000,- met een aandeel van Nike daarin. Geheel voor skateboarders gebouwd, geen aandacht voor inline of bmx, streetstyle naar laatste inzicht.

Skatepark Utrecht – 2012

voortgekomen uit een aantal initiatieven rond skateboarden en andere activiteiten. Gevestigd in een groter hallencomplex met o.a. een klimhal en opslag/oefenruimte van een (acrobatiek)circus.

Ontvangt veel (financiële) steun van de gemeente met o.a. exploitatiesubsidie en subsidie voor 'scholing & jeugdactiviteiten' ter waarde van zo'n €60.000p/j

Heeft de afgelopen 3 jaar qua bezoekersaantallen (in de winter) ook behoorlijk geprofiteerd van de sluiting van Skatepark Amsterdam.

Real-X Apeldoorn – 2005-

Real-X is een bijzonder geval dat de gevolgen van gemeentelijke (politieke) kortzichtigheid laat zien (!). Opgericht in 2005 is Real-X inmiddels aan z'n 4^e locatie toe, al met al een dure hobby.

Sinds januari 2015 gevestigd in de voormalige Zwitsal fabriek (verhuissubsidie €210.000), 2012-2014

in voormalige bouwmarkt (huursubsidie €100.000p/j), daarvoor gemeentelijk pand dat verkocht zou worden maar dat 2 jaar later nog steeds niet was. Goed voorbeeld van kapitaalvernietiging.

Skateboardvereniging “De Fabriek” Enschede – 2013-

De Fabriek is het resultaat van jarenlange inzet van een skatende vriendenclub uit Enschede. Ooit samen begonnen met skaten en nooit uit elkaar gegaan....

In 2013 kreeg deze actieve groep de mogelijkheid een skatehal te bouwen in de voormalige Polaroid fabriek in Enschede, pal naast het station. Deze vrij nieuwe hal stond leeg en werd door de gemeente herbestemd om o.a. diverse sport gerelateerde bedrijven in te huisvesten.

De skatehal was zo ongeveer de eerste gebruiker en startte met een subsidie van €50.000 waar met veel inzet een aardig skateparkje werd gebouwd. Omdat de ondergrond goed was kon efficiënt met hout omgegaan worden en bleek het budget redelijk toereikend.

De Fabriek is een vereniging en ook actief elders in de stad, zo blijft men klanten trekken.

Men huurt de locatie tegen zwaar gereduceerd tarief, een soort verkapte huursubsidie dus, waardoor men nét rond kan komen. De andere huurders in de hal worden bestempeld als ‘commercieel’.

Ladybird Tilburg – 2005-2011 / 2012-

Ladybird is ooit begonnen als diy timmerproject in een gekraakte kerk, Ladybird 0.5 zeg maar. Vanaf 2005 was Ladybird 1.0 gevestigd in een oude fabriek samen met Hall of Fame 1.0, een samenwerking met oefenruimtes, concertzaal, diverse ‘urban’ projecten.

In 2011 is Hall of Fame 2.0 tot stand gekomen op de huidige locatie, de “Spoorzone”, een voormalig NS werkplaatsen terrein vlak naast het Centraal Station en het centrum. Ladybird 2.0 opende medio 2012 en heeft in eerste instantie zo’n €100.000 aan materialen gekost. (zonder intensieve samenwerking met een groep skateparkbouwers in Breda was dit niet mogelijk geweest)

World Skate Center Den Bosch – 2013-

WSC was eerst gevestigd buiten Den Bosch aan de jachthaven en verhuisde begin 2013 naar de rand van het centrum in oude fabriekshal.

Verbouwing hal en bouw skatebaan waren gesubsidieerd met €250.000 met daarboven nog een exploitatiesubsidie van zo’n €85.000p/j in een meerjarige afspraak met de gemeente(raad).

Inmiddels wil de eigenaar van het pand zijn, op kosten van de gemeenschap, knap verbouwde pand weer terug.... Toekomst momenteel derhalve onduidelijk.

Pier15 Breda – 2013-

Pier15 opende oktober 2014 na veel uitstel vanwege procedures en vergunningen etc. als onderdeel van een groter geheel (o.a. stadsstrand), met een Europese subsidie van €580.000, eindelijk haar deuren. De initiatiefnemers hadden er al zo’n 8 jaar voor gelobbyd.

Pier15 heeft een nieuwe maatstaf voor skateparken gelegd qua (bouw)kwaliteit en is een puur

‘street’ park. Relatief lage obstakels, perfect voor het oefenen van tricks zoals je die in de stad zou verwachten. Op dit moment het meest professioneel gerunde park van Europa met een ‘chique’ uitstraling, sinds juni 2017 is er tevens een buiten-bowl!

Sweatshop Den Haag – 2010-

Sweatshop werd gebouwd als onderdeel van een enorm grootschalig (deels Europees gesubsidieerd) revitaliseringsprogramma in Den Haag. Gevestigd in een voormalige papier-recycling fabriek.

Totale projectsubsidie €383.000

Inmiddels is men in Den Haag bezig met de voorbereidingen voor een nieuwe locatie, de RAC-Hallen, waarin een nieuw Sweatshop zou moeten komen. Men ambieert daarvoor de status van Topsportlocatie aangezien skateboarden per 2020 olympisch is. Budget voor die RAC hallen is €1.000.000

Burnside Deventer – 1997-

Buitenbeentje in de wereld van de skatehallen! Burnside is een privé-park want is een hal achter een grote skate/surf/ski/leisure shop.

Alleen geopend onder openingstijden winkel met incidenteel evenementen.

Colosseum Groningen 2002-2010 / 2011-

100% diy park gerund door wat enthousiastelingen. Park gebouwd met donaties, entreegelden en beetje sponsoring. Dat is ook duidelijk te merken aan de kwaliteit en vooral de gebruikte materialen, voornamelijk goedkoop plaatmateriaal dat je nergens anders aantreft.

Sinds 2011 gevestigd in voormalig schoolgebouw waarvan het de sporthal en zwembad gebruikt, huurcontract t/m 2020. Sinds 2016 ontvangen ze een exploitatiesubsidie die de huur dekt en er nu eindelijk geld overblijft voor fatsoenlijk materiaal. Per 2021 moeten gebouwen in Groningen aardbevingsbestendig zijn (!) en zullen ze wederom op zoek moeten naar nieuwe locatie.

Waalhalla Nijmegen – 2008-2015 / 2016-

Waalhalla opende haar deuren in 2008 in een pand dat op de nominatie stond gesloopt te worden in het kader van het ontwikkelingsplan “Waalfront”. Gelukkig duurde dit allemaal wat langer vanwege de financiële crisis en het daarom aanpassen (in de tijd) van die plannen.

In 2008 gestart met een eenmalige subsidie van €100.000 en de gedachte het hoofd boven water te houden doormiddel van o.a. het organiseren van houseparties. Uniek geheel betonnen park!

Al in 2010 was duidelijk dat het financieel niet makkelijk was, de hal kostte bijna €30.000 per jaar ook al zou die gesloopt worden. Vervolgens kwam er in 2011 ook nog ineens een OZB aanslag met terugwerkende kracht vanaf 2009 en de tekorten stapelden zich op.

Dankzij demonstraties en toezeggingen projectsubsidies en duidelijkere voorwaarden houseparties kon Waalhalla met moeite voortbestaan.

Dankzij de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 keerde de wind in gunstige richting. Waalhalla had de jaren daarvoor altijd warme banden onderhouden met vooral de SP en toen die in de coalitie kwam

ontstonden er tóch mogelijkheden naar de toekomst. In 2015 werd het oorspronkelijke pand gesloopt en moest Waalhalla dicht.... Maar met een toezegging voor nieuwe locatie op zak en een subsidie van €375.000 werd april 2016 het nieuwe Waalhalla geopend.

Skatehal Arnhem – 2011-2017

Na het benaderen van meerder eigenaren van locaties eind 2010 begin 2011 bleken de toenmalige pastoor van parochie St.Eusebius en hun secretaris positief te staan tegenover gebruik van de St.Jozef kerk. Die kerk stond leeg sinds begin 2005.

Er is gewerkt aan een bruikleenovereenkomst die helaas uiteindelijk de nodige beperkingen bevatte vanwege de aanwezigheid van Omroep Gelderland in de voormalige kleuterschool onder de kerk. Die beperkingen hebben geresulteerd in zeer onaantrekkelijke openingstijden waardoor enkel op zondag jonge kinderen gebruik kunnen maken van de skatehal. Maandag t/m zaterdag mag er niet voor 19:00 geopend worden.

Met wat sponsorgeld en inzameling + plus een kleine subsidie van de gemeente (12.000?) is destijds voor minder dan €25.000 de basis van het huidige skatepark gelegd.

Met in eerste instantie een entreprijs van €3,50 (incl.btw) waarvan €1,50 per bezoeker moest worden afgedragen naar een 'onderhoudsfonds' ten gunste van de parochie was er vanaf dag 1 een extreem smalle financiële basis. Netto (afdracht btw) bleef dus slechts zo'n €1,50 per bezoeker over als omzet waarvan vervolgens nog vuilcontainer, electra, buma/stemra heffingen betaald moesten worden.

Ondanks de beperkingen trok Skatehal Arnhem in het eerste jaar toch nog rond de 5000 bezoekers. In 2013 volgde als verrassing ineens een aanslag OZB over 2012 én 2013 bij zowel parochie als skatehal. Omdat de parochie in de jaren 2005-2010 nooit zo'n aanslag had gekregen stelden zij zich op het standpunt dat die aanslag 'de schuld' was van de skatehal en dat ze die kosten derhalve zouden doorschuiven naar de skatehal. Pogingen hierover met de gemeente in gesprek te geraken leverden niets op. Die eerste aanslagen OZB zijn destijds betaald uit diverse kleine subsidiepotjes. Vanaf 2014 moest de entreprijs omhoog en uiteindelijk werd die €5, vooral vanwege die onvoorziene OZB aanslagen (ruim €4000) die de skatehal sinds 2014 geheel zelf betaald. In totaal is dit zo'n 40% van de jaaromzet. De verhoogde entreprijs was voor veel skaters aanleiding hun heil elders te zoeken, vooral omdat er o.a. in Apeldoorn, Utrecht en vooral Breda voor veel geld prachtige skateparken waren verschenen. ("moet ik €5 betalen voor die paar uur skaten op die &#pound;baan hier?" was een veelgehoord commentaar)

Sinds 2014 ligt het bezoekersaantal (incl. de eind 2013 ingevoerde skatelessen en sinds 2015 ingevoerde bmx-lessen) min of meer stabiel rond de 3500 bezoekers.

Vanaf najaar 2015 is geprobeerd te investeren in nieuwe obstakels, vernieuwen vloerdelen en vooral het aanbrengen van fatsoenlijke verlichting. Ondanks dat is inmiddels eigenlijk de hele vloer aan vervanging toe. Helaas is het met de zeer beperkte middelen erg lastig dit goed op te pakken.

Ondanks dat is er in de afgelopen 3 jaar zo'n 10.000 is geïnvesteerd.

Helaas blijkt het nu toch voorbij te zijn en alle moeite min of meer voor niets geweest; de parochie heeft de bruikleenovereenkomst conform de voorwaarden eenzijdig beëindigd op 1 juni en derhalve dient Skatehal Arnhem de kerk per 30 november leeg op te leveren. Wij verwachten 1 oktober de deuren te sluiten.

